POZNAŃSKA AKADEMIA MEDYCZNA NAUK STOSOWANYCH
IM. KSIĘCIA MIESZKA I W POZNANIU

WYDZIAŁ LEKARSKI
KIERUNEK LEKARSKI
JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE
PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI
SZCZEGÓŁOWY PROGRAM ZAJĘĆ

Nazwa zajęć: **MEDYCYNA PALIATYWNA**									
1. Kod zajęć: L_V-10_36		**2. Liczba punktów ECTS: 1**							
3. Kierunek:	**Lekarski**	**6. Liczba godzin:**	**ogółem**	**wykłady**	**e-learning**	**ćwiczenia**	**konwersatoria**	**Praktyczne nauczanie kliniczne**	**Praktyki zawodowe**
4. Rok studiów	**V**	**7. Zajęcia stacjonarne:**	**30**	**10**		**15**	**5**		
5. Semestr:	**X**	**8. Poziom studiów:**	**JEDNOLITE MAGISTERSKIEJ**						
Koordynator przedmiotu i osoby prowadzące zajęcia: Lek. Zbigniew Popow									
9. Forma zaliczenia:	**Zaliczenie z oceną**	**10. Język wykładowy:**	polski						

Informacje szczegółowe

1. Cele kształcenia (intencje wykładowcy):	
C1.	Przedstawienie filozofii, celów i struktury organizacyjnej opieki paliatywnej.
C2.	Nauczenie przeprowadzania badania u pacjentów kierowanych do opieki paliatywnej – rozpoznawanie objawów, formułowanie diagnozy, planowanie postępowania oraz prowadzenie obserwacji lekarskiej.
C3.	Omówienie zasad opieki nad chorym w okresie agonii.
2. Wymagania wstępne:	
Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu anatomii, fizjologii i patofizjologii człowieka.	

3. Efekty uczenia się wybrane dla zajęć:
W zakresie wiedzy

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się *(Po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:)*	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
E.W25.	**L_36-V_E.W25.**	Zna i rozumie zasady kwalifikowania do opieki paliatywnej oraz postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym w: 1) leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych; 2) postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym oraz w profilaktyce i leczeniu odleżyn; 3) najczęstszych stanach nagłych w medycynie paliatywnej;	Zaliczenie pisemne, obserwacja, dyskusja, ocena przygotowania i aktywności podczas zajęć, ocena poziomu wykonania zadania	C1, C2, C3
E.W26.	**L_36-V_E.W26.**	Zna i rozumie zasady postępowania w opiece paliatywnej stosowane u pacjenta z cierpieniem wynikającym z poważnej choroby, w tym w stanie terminalnym;		C1, C3
E.W27.	**L_36-V_E.W27.**	Zna i rozumie klasyfikację bólu (ostry i przewlekły lub nocyceptywny, neuropatyczny i nocyplastyczny) i jego przyczyny, narzędzia oceny bólu oraz zasady jego leczenia farmakologicznego i niefarmakologicznego;		C3
E.W28.	**L_36-V_E.W28.**	Zna i rozumie pojęcie niepełnosprawności;		C1, C3
W zakresie umiejętności				

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
E.U1.	**L_36-V_E.U1.**	Potrafi oceniać zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;	Zaliczenie pisemne, obserwacja, dyskusja, ocena przygotowania i aktywności podczas zajęć, ocena poziomu wykonania zadania	C2
E.U3.	**L_36-V_E.U3.**	Potrafi zebrać wywiad w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia z zastosowaniem schematu SAMPLE (S – *Symptoms* (objawy), A – *Allergies* (alergie), M – *Medications* (leki), P – *Past medical history* (przebyte choroby / przeszłość medyczna), L – *Last meal* (ostatni posiłek), E – *Events prior to injury/illness* (zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem));		C2
E.U14.	**L_36-V_E.U14.**	Potrafi wykonywać procedury i zabiegi medyczne, w tym: 1) pomiar i ocenę podstawowych funkcji życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi) oraz monitorowanie ich z wykorzystaniem kardiomonitora i pulsoksymetru; 2) różne formy terapii inhalacyjnej, i dokonać doboru inhalatora do stanu klinicznego pacjenta; 3) pomiar szczytowego przepływu wydechowego; 4) tlenoterapię przy użyciu metod nieinwazyjnych; 5) bezprzyrządowe i przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych;		C2, C3

		6) dożylne, domięśniowe i podskórne podanie leku; 7) pobranie i zabezpieczenie krwi do badań laboratoryjnych, w tym mikrobiologicznych; 8) pobranie krwi tętniczej i arterializowanej krwi włośniczkowej; 9) pobranie wymazów do badań mikrobiologicznych i cytologicznych; 10) cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny; 11) założenie zgłębnika żołądkowego; 12) wlewkę doodbytniczą; 13) standardowy elektrokardiogram spoczynkowy, i zinterpretować jego wynik; 14) defibrylację, kardiowersję elektryczną i elektrostymulację zewnętrzną; 15) testy paskowe, w tym pomiar stężenia glukozy przy pomocy glukometru; 16) zabiegi opłucnowe: punkcję i odbarczenie odmy;		
E.U16.	**L_36-V_E.U16.**	Potrafi stwierdzić zgon pacjenta;		C1, C2
E.U17.	**L_36-V_E.U17.**	Potrafi uczestniczyć w procesie godnego umierania pacjenta, wykorzystując potencjał opieki paliatywnej;		C1, C2
E.U18.	**L_36-V_E.U18.**	Potrafi prowadzić dokumentację medyczną pacjenta, w tym w postaci elektronicznej, zgodnie z przepisami prawa;		C3
E.U19.	**L_36-V_E.U19.**	Potrafi planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w zakresie leczenia nowotworów na podstawie wyników badań i		C3

		dostarczonej dokumentacji medycznej;		
W zakresie kompetencji społecznych				
Symbol efektu uczenia się	**Symbol przedmiotowego efektu kształcenia**	**Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się**	**Sposób weryfikacji efektu**	**Symbol postawionego celu/ów**
K.1	**L_36-V_K.1.**	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	Obserwacja, dyskusja	C1, C2, C3
K.2	**L_36-V_K.2.**	kierowania się dobrem pacjenta;	Obserwacja, dyskusja	C1, C2, C3
K.3	**L_36-V_K.3.**	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta	Obserwacja, dyskusja	C1, C2, C3
K.4	**L_36-V_K.4.**	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z Obserwacja, dyskusja choroby;	Obserwacja, dyskusja	C1, C2, C3
K.5	**L_36-V_K.5.**	dostrzegania i rozpo Obserwacja, dyskusja znawania własnych ograniczeń, Obserwacja, dyskusja dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	Obserwacja, dyskusja	C1, C2, C3
K.8	**L_36-V_K.8.**	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	Obserwacja, dyskusja	C1, C2, C3
K.9	**L_36-V_K.9.**	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	Obserwacja, dyskusja	C1, C2, C3
K.10	**L_36-V_K.10.**	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	Obserwacja, dyskusja	C1, C2, C3
K11	**L_36-V_K.11.**	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	Obserwacja, dyskusja	C1, C2, C3
4. Treści programowe:				

Symbol treści programowych	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się
	WYKŁADY	
T1	Filozofia, zasady, cele i struktura organizacyjna opieki paliatywnej.	E.W25., E.W26., E.W27., E.W28., E.U1., E.U3.,E.U14; E.U16., E.U17; E.U18., E.U19., K.1., K.2., K.3., K.4., K.5., K8., K.9., K.10., K.11.
T2	Aspekty etyczne i prawne opieki paliatywnej.	
T3	Holistyczna opieka nad chorym terminalnie.	
T4	Zespół wielodyscyplinarny w opiece paliatywnej.	
T5	Ból u pacjentów z chorobą nowotworową – rodzaje i zasady farmakoterapii.	
T6	Rozpoznawanie i leczenie podstawowych objawów ze strony układu pokarmowego u pacjentów paliatywnych. Podstawy żywienia pozajelitowego.	
T7	Komunikacja z pacjentem i jego rodziną oraz członkami wielodyscyplinarnego zespołu paliatywnego.	
T8	Działalność poradni medycyny paliatywnej.	
	ĆWICZENIA	
T9	Objawy u pacjentów z zaawansowaną chorobą nowotworową.	E.W25., E.W26., E.W27., E.W28., E.U1., E.U3.,E.U14; E.U16., E.U17; E.U18., E.U19., K.1., K.2., K.3., K.4., K.5., K8., K.9., K.10.,
T10	Badanie, planowanie postępowania, prowadzenie obserwacji i monitorowanie leczenia u pacjenta z zaawansowaną chorobą nowotworową.	
T11	Leki w medycynie paliatywnej – leki opioidowe, drogi podawania leków.	
T12	Kannabinoidy w medycynie paliatywnej.	
T13	Leczenie bólu.	
T14	Leczenie ran przewlekłych.	
T15	Postępowanie w okresie umierania i po śmierci pacjenta.	
T16	Prezentacja przypadku klinicznego z zaplanowaniem procesu terapeutycznego.	
T17	Prezentacja i opanowanie techniki realizacji określonych procedur i złożonych czynności medycznych.	
T18	Zajęcia w warunkach symulowanych.	
	SEMINARIA	
T19	Przygotowanie historii chorób i omówienie wybranych przypadków przyjętych w ramach SOR i przyjęć planowych	E.W25., E.W26., E.W27., E.W28., E.U1., E.U3.,E.U14; E.U16., E.U17; E.U18., E.U19., K.1., K.2., K.3., K.4., K.5., K8., K.9.,

5.Warunki zaliczenia:
(typ oceniania D – F – P)/metody oceniania/ kryteria oceny:

D – DIAGNOSTYCZNY – odpowiedzi ustne.

F – FORMUŁUJĄCE – obserwacja studenta

P – PODSUMOWUJĄCE – zaliczenie pisemne

Zaliczenie: test zwierający 4**0 pytań jednokrotnego wyboru** zawierających wszystkie elementy realizowanego przedmiotu (P).
Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną. By podejść do zaliczenia końcowego z przedmiotu, warunkiem jest pozytywne zaliczenie poszczególnych części przedmiotu oraz obecność na zajęciach

Progi procentowe: test
93%-100% bardzo dobry -5,0
84%-92% ponad dobry -4,5
76%-83% dobry-4,0
68%-75% dość dobry -3,5
60%-67% dostateczny -3,0
poniżej 60% niedostateczny -2,0

5	Bardzo dobry – znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje
4,5	Ponad dobry – bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje
4	Dobry – dobra wiedza, umiejętności, kompetencje
3,5	Dość dobry – zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, ale ze znacznymi niedociągnięciami
3	Dostateczny – zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, z licznymi błędami (próg 60%)
2	Niedostateczny – niezadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje (poniżej 60%)

6. Metody prowadzenia zajęć:

- Wykład
- Ćwiczenia
- Pokaz
- Rozmowa dydaktyczna
- Dyskusja dydaktyczna

7. Literatura ***(podajemy wyłącznie pozycje do przeczytania przez słuchaczy a nie wykorzystywane przez wykładowcę)***

Literatura obowiązkowa:	**Literatura zalecana**:
de Walden-Gałuszko K., Ciałkowska-Rysz A., *Medycyna paliatywna*, PZWL, Warszawa 2015.	Bertman-Wierzchowska A., Kochan W., Staja J., *Integralna troska o chorego u kresu życia*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2020.
Broczek K., Dubiański R., *Onkologia geriatryczna w praktyce*, Medical Tribune Polska, Warszawa 2022.	

8. Kalkulacja ECTS – proponowana:
(na podstawie poniższego przykładu)

Forma aktywności/obciążenie studenta	**Godziny na realizację**
Godziny zajęć (wg harmonogramu realizacji programu studiów) z wykładowcą	30
Praca własna studenta	0
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW **ECTS** DLA ZAJĘĆ	1

Niniejszy dokument jest własnością PAM im. Księcia Mieszka I i nie może być kopiowany, przetwarzany, publikowany, przegrywany, przesyłany pocztą, przekazywany, rozpowszechniany lub dystrybuowany w inny sposób. Dokument podlega ochronie wynikającej z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawie z dnia z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).